

Erasmus + VET Strategic Partnership
**IENE 8 - ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΜΕ ΓΟΝΕΪΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ**

Σύντομο Εκπαιδευτικό Εργαλείο Αρ. 3.2

ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ (2-6 ΕΤΩΝ)

Μετάφραση: Έλενα Νικολαΐδου

Χριστιάνα Κούτα

Έλενα Ρούσου

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ιανουάριος 2020

Irena Papadopoulou and Runa Lazzarino

Middlesex University

August 2019

National and Kapodistrian
University of Athens

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Παιγνίδι και προστασία για την ανάπτυξη του παιδιού	3
Μαθησιακοί Στόχοι	3
Ο ρόλος του παιγνιδιού και της ασφάλειας στην ανάπτυξη του παιδιού	3
Βασικά σημεία.....	4
Δραστηριότητα.....	7
Αναστοχασμός σε ένα θέμα αυτού του εργαλείου	7
Αυτοαξιολόγηση.....	7
Βιβλιογραφία	8
Φωτογραφίες	8

ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Αυτό το σύντομο εκπαιδευτικό εργαλείο θα επικεντρωθεί στη σημασία της δημιουργίας παιγνιδιάρικων σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιού καθώς επίσης να εξοπλίσει τους γονείς με βασικές έννοιες σχετικές με την διαφύλαξη της υγείας και της ασφάλειας των μικρών παιδιών τους.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Να συζητήσει τη σημασία του παιγνιδιού στην ανάπτυξη του παιδιού
2. Να εισαγάγει το παιγνίδι στις καθημερινές σχέσεις με τα παιδιά
3. Να συζητήσει πως να διατηρεί τα παιδιά ασφαλή από συνήθεις κινδύνους
4. Να παρέχει συμβουλή πως να δράσει σε περίπτωση κινδύνου από πνιγμό, αιμορραγία και αλλεργική αντίδραση

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΓΝΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Είναι αποδεδειγμένο ότι το παιχνίδι έχει θετικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη των παιδιών. Το παιχνίδι διευκολύνει τη διανοητική, λεκτική και κινητική ανάπτυξη των δεξιοτήτων του παιδιού, καθώς και τις κοινωνικές του δεξιότητες (Παπαδόπουλος και Lay 2004). Το παιχνίδι μπορεί να ενσωματωθεί σε όλες σχεδόν τις συνήθεις καταστάσεις των αλληλεπιδράσεων παιδιών-ενηλίκων, όπου τα παιδιά μπορούν επίσης να μάθουν πολλές δεξιότητες. Λέγεται ότι τα παιδιά πρέπει να χρησιμοποιούν το παιχνίδι σαν ένα μέσο προς τη μάθηση μέχρι την ηλικία των επτά ετών. Ωστόσο, το παιχνίδι πρέπει να πραγματοποιείται σε ασφαλές περιβάλλον, και οι γονείς και οι φροντιστές είναι υπεύθυνοι για την υγεία και την ασφάλεια των παιδιών.

Οι ακραίες και μοναδικές συνθήκες των οικογενειών προσφύγων συχνά συνεπάγονται την έλλειψη πόρων και κατάλληλων περιβάλλοντων για τη διευκόλυνση του παιδικού παιχνιδιού. Τα παιχνίδια και τα εργαλεία τέχνης και χειροτεχνίας δεν είναι κάτι που κανονικά οι πρόσφυγες θα είχαν μαζί

τους όταν έφευγαν από τις χώρες τους. Ομοίως, οι κατασκηνώσεις και τα καταφύγια δεν είναι συνήθως εξοπλισμένα με ασφαλείς, περιοχές και παιδικές χαρές αφιερωμένες στο παιχνίδι. Αντίθετα, η στέγαση των προσφύγων και του περιβάλλοντα χώρου, είναι συχνά μέρη με πολύ

χαμηλά επίπεδα υγιεινής, πολυάριθμες περιβαλλοντικές προκλήσεις και κινδύνους. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να εξοπλιστούν οι γονείς πρόσφυγες και οι φροντιστές με δεξιότητες για να δημιουργήσουν ευχάριστες σχέσεις με τα παιδιά τους, καθώς και με δεξιότητες για την πρόληψη και την κατάλληλη παρέμβαση σε περίπτωση κινδύνου για την υγεία

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

Παιχνίδι και καθημερινές δραστηριότητες

Υπάρχουν διαφορετικοί τύποι παιχνιδιού που εξαρτώνται από την προσωπικότητα του παιδιού και την ηλικιακή τους κλίμακα. Μεταξύ δύο και τριών ετών, τα παιδιά απολαμβάνουν αισθητικοκινητικά παιχνίδια, τα οποία τους βοηθούν να ανακαλύπτουν αντικείμενα, το σώμα τους και πώς αυτά τα δύο μπορούν να αλληλοεπιδρούν. Καθώς μεγαλώνουν, τα παιδιά απολαμβάνουν προοδευτικά παιχνίδια υποκριτικής και κοινωνικής αναπαραγωγής: τους αρέσει να ασχολούνται με κοινωνικά παιχνίδια: τους αρέσει να ασχολούνται με παιχνίδια που τους βοηθούν να αντιληφθούν είτε από μόνοι τους είτε αλληλοεπιδρώντας με τους ομότιμους. (Παπαδόπουλος και Lay 2004).

Εκτός από τις ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών, είναι σημαντικό να εισαχθεί μια χαρούμενη και παιχνιδιάρικη διάσταση στις καθημερινές δραστηριότητες. Όχι μόνο μετατρέποντας καθημερινές καταστάσεις σε παιχνιδιάρικες αλληλεπιδράσεις είναι επωφελής για τη γνωστική ανάπτυξη ενός παιδιού, αλλά και για τη βελτίωση της σχέσης γονέα-παιδιού και την ευεξία. Υπάρχουν πολλά πρακτικά παραδείγματα του να κάνεις διασκεδαστικές δραστηριότητες "από το τίποτα" και όλα έχουν την αρχή ότι οι ίδιοι, τα σώματά μας και το περιβάλλον γύρω μας είναι πραγματικά γεμάτα πόρους. Η έμφυτη δημιουργικότητα των παιδιών είναι επιπλέον μια περαιτέρω πηγή υποστήριξης για τους γονείς. Σας δίνουμε εδώ δύο παραδείγματα, ενώ περισσότερες ιδέες και δραστηριότητες μπορούν να βρεθούν για παράδειγμα στο Vroom (<https://www.vroom.org/>), ένα σύνολο εργαλείων και πόρων που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία (διαθέσιμο ως ιστότοπος, μια εφαρμογή ή μέσω μηνυμάτων κειμένου), το οποίο δοκιμάζεται όλο και περισσότερο μεταξύ των εκτοπισμένων πληθυσμών.

Παράδειγμα 1. Πλένω τα πιάτα. Εμπλέκεις το παιδί σου σε αυτή την αγγαρεία. Όταν είναι μόνο δύο μπορείτε να τους δώσετε πλαστικά μαχαιροπίρουνα για να παίξουν, να σχολιάσουν τα χρώματα

τους, ή την αίσθηση του κρύου/ζεστού νερού, να παίξουν με το σφουγγάρι και τις φυσαλίδες, ενδεχομένως σε μια καθορισμένη περιοχή δίπλα σας. Όταν είναι λίγο μεγαλύτερα, μπορούν να αρχίσουν να χρησιμοποιούν το σφουγγάρι για να τρίβουν τα πιάτα, και ξεπλύνετε επίσης. Μπορείτε να σχολιάσετε περισσότερο τα υλικά των μαχαιροπίρουνων, τα πιάτα και τις εστίες, και να τους εξηγήσετε τους κινδύνους των μαχαιριών για παράδειγμα. Όταν είναι πέντε και έξι χρονών, μπορούν να δοκιμάσουν να πλένουν τα πιάτα από μόνα τους υπό την επίβλεψη σας. Μπορείτε να αρχίσετε να σχολιάζετε τη χημική αντίδραση μεταξύ του σαπουνιού και του νερού, τι κάνει ο θερμοσίφωνα (αν είναι διαθέσιμο), και πόσο πολύτιμο είναι το νερό για το περιβάλλον.

Παράδειγμα 2. Περιμένοντας σε μια γραμμή. Είτε εάν περιμένετε για φαγητό ή αγορά ρούχων, είτε για το λεωφορείο, τον γιατρό ή για κάποια έγγραφα, μπορείτε να το μετατρέψετε σε μια διασκεδαστική δραστηριότητα με το παιδί σας. Όταν το παιδί σας είναι μόνο δύο ή τριών χρονών, μπορείτε να παίξετε την ανακάλυψη και ονομασία χρωμάτων και αντικειμένων γύρω σας, και να βρείτε αντίθετα. Θα μπορούσατε επίσης να παίξετε στο να φτιάξετε νέα τραγούδια με βάση αυτά που βλέπετε γύρω σας, χρησιμοποιώντας γνωστές μελωδίες. Μπορείτε επίσης να κάνετε φανταστικές ιστορίες γύρω από άλλους ανθρώπους στην ουρά, ή να παίξετε «χτυπάμε και επαναλαμβάνουμε» (κάντε ρυθμούς χτυπώντας τα χέρια σας ή σφραγίζοντας τα πόδια σας και ζητήστε από το παιδί να επαναλάβει μετά από εσάς). Όταν το παιδί σας είναι μεγαλύτερο, μπορείτε να κάνετε τις ίδιες δραστηριότητες, αλλά να τα κάνετε πιο περίπλοκα, όπως να τα μετατρέψετε σε έναν αγώνα μεταξύ των δύο σας, ή με τη συμμετοχή πιο δύσκολων αριθμών, ιστοριών και ρυθμών.

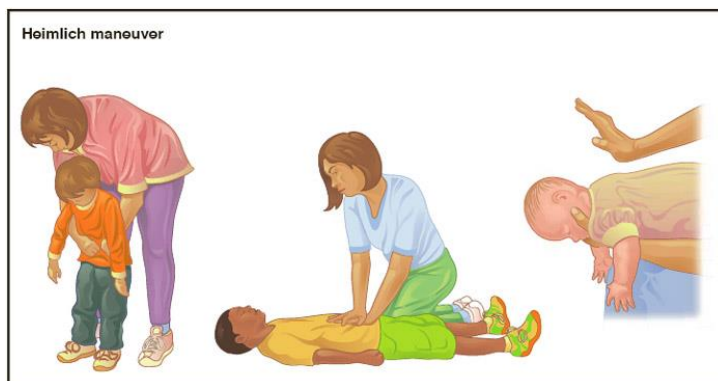
Εκτίμηση κινδύνου: συχνοί κίνδυνοι

- Οι γονείς θα πρέπει να μπορούν να πραγματοποιούν εκτίμηση κινδύνου των περιοχών όπου παίζουν τα παιδιά τους και να κάνουν τις περιοχές αυτές όσο το δυνατόν πιο ασφαλείς. Τα μεγαλύτερα παιδιά πρέπει να καθοδηγούνται σχετικά με τους κινδύνους. Πιο κάτω αναφέρονται ορισμένοι κοινοί κίνδυνοι που πρέπει να ελεγχθούν και να προληφθούν:
- **Ύψος:** Τα ύψη, όπως τοίχοι, στέγες, σκάλες, είναι εξαιρετικά επικίνδυνα, επειδή αν τα παιδιά πέσουν, μπορούν να σπάσουν ένα άκρο, ή ακόμη και τη σπονδυλική στήλη, ή να χτυπήσουν τα κεφάλια τους με πιθανότητα τραυματισμού στο κεφάλι και εγκεφαλικής αιμορραγίας.

- Αιχμηρά αντικείμενα. Αιχμηρά αντικείμενα – όπως μαχαίρια, αιχμηρές πέτρες, γυαλιά, καρφιά, σκουριασμένα μέταλλα – μπορούν πάντα να είναι γύρω ή ακόμα και πεταμένα στο πάτωμα. Τα αιχμηρά αντικείμενα μπορούν να προκαλέσουν σοβαρά τραύματα, που οδηγούν σε αιμορραγία, λοιμώξεις και μετάδοση επικίνδυνων ασθενειών, όπως τετάνου και AIDS. Μικρά αντικείμενα για παιδιά κάτω των τριών ετών είναι επίσης πολύ επικίνδυνα καθώς μπορούν να τα καταπιούν και να πνιγούν.

- **Ζώα και δηλητήρια.** Αδέσποτα σκυλιά, έντομα και αράχνες, και τα φυτά είναι δυνητικά επικίνδυνα καθώς και προϊόντα καθαρισμού ή άλλες χημικές ουσίες. Τα δαγγώματα των σκύλων ή τα τσιμπήματα της αράχνης μπορεί να είναι θανατηφόρα, τα φυτά και τα μανιτάρια μπορεί να είναι δηλητηριώδη. Τα παιδιά θα πρέπει να ενημερώνονται για να απέχουν από τα ζώα και τα φυτά χωρίς την επίβλεψη ενός ενήλικα. Απομακρύνετε όλα τα χημικά που μπορούν να καταπιούν τα παιδιά. Δώστε εντολή στα μικρά παιδιά να μην δέχονται νέα τρόφιμα από αγνώστους, καθώς μπορεί να αναπτύξουν μια απειλητική για τη ζωή αλλεργική αντίδραση.
- Αν νομίζετε ότι ένα παιδί κινδυνεύει, το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνετε είναι να καλέσετε ή να στείλετε για βοήθεια. Ποτέ μην αφήνεις το παιδί. Ακολουθούν ορισμένες συγκεκριμένες συστάσεις σχετικά με το τι πρέπει να κάνετε αν ένα παιδί είναι:
- **Πνιγμός.** Με ένα μικρό παιδί, καθίστε κάτω και βάλτε το μωρό κάτω κατά μήκος των μηρών σας, υποστηρίζοντας το κεφάλι τους με το χέρι σας. Δώστε έως και 5 δυνατά χτυπήματα με τη

παλάμη του ενός χεριού σας στη μέση της πλάτης ανάμεσα στις ωμοπλάτες. Εναλλακτικά, βάλτε το μωρό σας στο πρόσωπό σας κατά μήκος του μήκους των μηρών σας. Βρείτε το στέρνο και βάλτε 2 δάχτυλα στη μέση. Εφαρμόστε 5 πιέσεις στο στήθος, συμπιέζοντας το στήθος κατά περίπου ένα τρίτο. Για μεγαλύτερα παιδιά, σταθείτε ή γονατίστε πίσω από το παιδί σας. Τοποθετήστε τα χέρια σας κάτω από τα

χέρια του παιδιού και γύρω από την άνω κοιλιακή χώρα. Σφίξτε τη γροθιά σας και τοποθετήστε την μεταξύ του ομφαλού και των πλευρών. Πιάστε αυτό το χέρι με το άλλο χέρι και τραβήξτε απότομα προς τα μέσα και προς τα πάνω. Επαναλάβετε έως και 5 φορές. Βεβαιωθείτε ότι δεν πιέζετε τον κάτω θώρακα, καθώς αυτό μπορεί να προκαλέσει ζημιά. Για περισσότερες

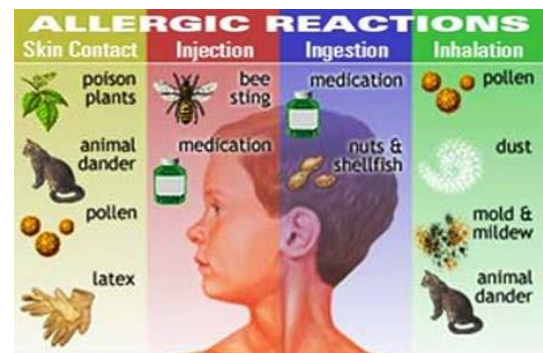
πληροφορίες μεταβείτε στο: <https://www.nhs.uk/conditions/pregnancy-and-baby/helping-choking-baby/>

- **Αιμορραγία.** Εάν το τραύμα του παιδιού σας δεν σταματήσει να αιμορραγεί από μόνο του, ενεργείτε γρήγορα για να αποτρέψετε την υπερβολική απώλεια αίματος και σοκ. Τα σημάδια του σοκ περιλαμβάνουν χλωμό δέρμα, πτώση της θερμοκρασίας, εφίδρωση, γρήγορη αναπνοή και απώλεια συνείδησης. Αν το παιδί σας δείχνει κάποιο σημάδι σοκ, απαιτείται βοήθεια έκτακτης ανάγκης ΑΜΕΣΩΣ. Σηκώστε το μέλος που αιμορραγεί για να είναι πάνω από την καρδιά. Αυτό θα μειώσει την ποσότητα του αίματος που ρέει στην τραυματισμένη περιοχή. Φροντίστε τα χέρια σας να είναι καθαρά, ή φορέστε γάντια μίας χρήσης, όταν θεραπεύετε την πληγή του παιδιού σας. Εάν ένα αντικείμενο είναι ενσωματωμένο στο σώμα του παιδιού σας, μην το αφαιρέσετε. Εφαρμόστε άμεση πίεση στο τραύμα (Καλύψτε το τραύμα με ένα καθαρό πανί και εφαρμόστε πίεση πιέζοντας απευθείας πάνω του και με τα δύο χέρια). Πάρτε οποιοδήποτε καθαρό πανί (για παράδειγμα, ένα πουκάμισο) και καλύψτε την πληγή. Εφαρμόστε συνεχή πίεση και με τα δύο χέρια απευθείας πάνω στο τραύμα που αιμορραγεί.

Σπρώξτε όσο πιο δυνατά μπορείτε. Κρατήστε πίεση για να σταματήσει η αιμορραγία. Συνεχίστε την πίεση μέχρι να έλθει ιατρική βοήθεια. Για περισσότερες πληροφορίες μεταβείτε στο: <https://www.aboutkidshealth.ca/Article?contentid=1043&language=English>

- Δηλητηρίαση ή αλλεργική αντίδραση. Η κατάποση δηλητηρίων περιλαμβάνει χημικά (π.χ. χλωρίνη), φάρμακα, φυτά, μύκητες και μούρα. Αν πιστεύετε ότι ένα παιδί μπορεί να έχει καταπιεί δηλητήριο, αυτά είναι τα πέντε βασικά πράγματα που πρέπει να αναζητήσετε: ναυτία και έμετος (μερικές φορές με αίμα), κράμπες στο στομάχι, μια αίσθημα καψίματος, μερική απώλεια συνείδησης, σπασμοί. Αν το παιδί έχει συνείδηση, ρωτήστε το τι έχουν καταπιεί, πόσο και πότε. Αναζητήστε στοιχεία, όπως φυτά, μούρα ή άδειες συσκευασίες και δοχεία. Συνεχίστε να ελέγχετε την αναπνοή, τον παλμό και το επίπεδο απόκρισης. Ποτέ μην προσπαθήσετε να κάνετε το άτομο να κάνει εμετό, αλλά αν κάνουν εμετό από μόνοι τους, τότε βάλτε λίγο από τον εμετό τους σε μια σακούλα ή ένα δοχείο και δώστε το στο ασθενοφόρο. Αυτό μπορεί να τους βοηθήσει να αναγνωρίσουν το δηλητήριο. Τα κοινά αλλεργιογόνα περιλαμβάνουν τρίχες ζώων, τσιμπήματα εντόμων, συγκεκριμένα φάρμακα και τρόφιμα, κυρίως φρούτα, οστρακοειδή και ξηρούς καρπούς. Εάν είναι δυνατόν, Συλλέξτε οποιοσδήποτε πληροφορίες σχετικά με το τι μπορεί να έχει προκαλέσει την αλλεργική αντίδραση (π.χ. ένα έντομο τσίμπημα, ή ορισμένα τρόφιμα, όπως φιστίκια). Εάν το παιδί γνωρίζει ποια είναι η αλλεργία τους, μπορεί να έχουν φαρμακευτική αγωγή μαζί τους, όπως ένα αυτόματο μπεκ ψεκασμού (για παράδειγμα® της αδρεναλίνης, το JEXT® ή το Emerate). Αυτό είναι μια προγεμισμένη συσκευή ένεσης, που περιέχει αδρεναλίνη/επινεφρίνη, η οποία όταν ενίεται μπορεί να βοηθήσει στη μείωση της αλλεργικής

αντίδρασης του σώματος. Ελέγξτε αν έχουν ένα, και αν το κάνουν, βοηθήστε τους να το χρησιμοποιήσουν ή να το κάνετε εσείς, ακολουθώντας τις οδηγίες. Βοηθήστε τους για μια άνετη καθιστή θέση, που γέρνει μπροστά ελαφρά, για να βοηθήσει την αναπνοή τους. Για περισσότερες πληροφορίες μεταβείτε στο: <https://www.stanfordchildrens.org/en/topic/default?id=first-aid-for-poisonings-90-P02815>

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Μετατρέψτε μια αξιολόγηση κινδύνου σε έναν χώρο παιχνιδιού, ή απλά τον γύρω γύρω τους, σε μια παιχνιδιάρικη στιγμή μάθησης και διασκέδασης. Θα μπορούσατε για παράδειγμα να το ονομάσετε ως "βλέπω κάτι...", και να αναζητήσετε και να ονομάσετε επικίνδυνα πράγματα. Δώστε συμβουλές στο παιδί από την άποψη του σχήματος, των χρωμάτων, των πρώτων γραμμάτων του ονόματος, για να τους βοηθήσει. Ή τα παιδιά μπορούν να κάνουν ερωτήσεις, όπως: "Ποιο χρώμα είναι;", "είναι κοντά ή μακριά;", "κινείται;", κ.λ.π.

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΣΕ ΕΝΑ ΘΕΜΑ ΑΠΟ ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ

ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. Αναφέρετε τρεις άμεσες ενέργειες που πρέπει να κάνετε όταν ένα παιδί αιμορραγεί.
2. Αναφέρετε τρεις λόγους που διέπουν τη σημασία του παιχνιδιού στην ανάπτυξη των παιδιών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Papadopoulos I. and M. Lay 2004 “Evaluation of the ‘Play and Information’ project at the Albion Health Centre Child Health Clinic”, Middlesex University in partnership with Sure Start Collingwood, Stepney Local Programme and Half Moon Young People’s Theatre Company
- www.vroom.org
- <https://www.nhs.uk/conditions/pregnancy-and-baby/helping-choking-baby/>
- <https://www.aboutkidshealth.ca/Article?contentid=1043&language=English>
- <https://www.stanfordchildrens.org/en/topic/default?id=first-aid-for-poisonings-90-P02815>
- http://www.sja.org.uk/sja/first-aid-advice.aspx#first_aid_advice (with a list of first aid posters to be downloaded and used)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Σελίδα 3 από: Valentina Petrova

Σελίδα 4 από: International Rescue Committee

Σελίδα 5 από: REUTERS/Nour Kelze

Σελίδα 7 από: Hadi Mizban